

Zahranční vědci-badatelé, kteří navštívili pracoviště AV ČR

Thomas CAYET (European University Institute, Firenze), Gertrude CEPL-KAUFMANN (Heinrich Heine Universität Düsseldorf), Ewa DZIURZYŃSKA (Archiwum nauki PAN i PAU, Krakov), Eagle GLASSHEIM (Princeton University), Veronika HOFER (Institut für Geschichte, Universität Wien), Ilja LEMEŠKIN (Ústav ruské literatury Ruské akademie věd), Nina Lohmann (Heinrich Heine Universität Düsseldorf), Irena MRÓWKA (Archiwum nauki PAN i PAU, Krakov), Zdenko ZLATAR (University of Sydney);

tematicky se jejich práce, a tedy i případné rešerše pracovníků archivu, týkala především problematiky ruské a ukrajinské emigrace, technokratických tendencí v české vědě, hnutí za mezinárodní vědeckou organizaci práce, kulturních a vědeckých kontaktů mezi Čechami a východní Evropou v 19. a 20. století, osidlování pohraničí a působení Němců v Československu.

Studovaná témata a tuzemští badatelé v roce 2003

V roce 2003 využilo služeb badatelny archivu celkem 91 badatelů, z toho 9 zahraničních, přičemž vykonali 434 badatelských návštěv (zahraniční badatelé 49 návštěv, což představuje cca 12 % z celkového počtu). Oproti loňskému roku došlo k určitému poklesu počtu návštěv i badatelů (vysvětlitelnému patrně plným otevřením badatelen SÚA a SOA, jak je známo i z jiných menších pražských archivů), ale s významnou výjimkou počtu zahraničních badatelů.

Předmět studia lze velice zhruba rozdělit do 6 okruhů, které se ovšem zhusta překrývají. (Řazeno dle četnosti, čerpáno z badatelských listů; použité zkratky názvů fondů: KČSN = Královská česká společnost nauk, ČAVU = Česká akademie věd a umění, ČSAV = Československá akademie věd, MAP = Masarykova akademie práce, NA = Gesellschaft zur Förderung deutscher Wissenschaft, Kunst und Literatur in Böhmen.)

I. Osobnosti české vědy a kultury

Kateřina DEJMALOVÁ (UK Praha): *Korespondence L. Brtnického s J. Wünschem* (fond L. Brtnický); Milan DUCHÁČEK (PedF UK Praha): *Universitní profesor K. Chotek* (fondy L. Niederle, J. Horák, V. Chaloupecký, K. Henner, O. Sommer); Michaela ĎURČANSKÁ (FHS UK Praha): *Činnost O. Odložilíka, A. Jiráska, B. Mendla a O. Wichterleho v letech 1939–1945* (fondy A. Jirásek, B. Mendl, O. Odložilík); Petra DVOŘÁKOVÁ (JČU Č. Budějovice): *František Mareš* (fond F. Mareš); Marie Frajtová (FSV UK Praha): *Literární pozůstalost Františka Bauera* (fond F. Bauer); Věra HAŠKOVÁ: *Korespondence Medawar – Hašek* (fond M. Hašek); Hana HAVLÚJOVÁ (Český egyptologický ústav FF UK Praha): *PhDr. Ludmila Matiegková* (fond Orientální ústav); Petr HOFMAN: *Rudolf Medek* (fondy J. Werstadt, L. Brtnický, B. Vavroušek, J.V. Šimák, O. Sommer); Pavel HOLÁT (HÚ PedF JU Č. Budějovice): *František Teplý – život a dílo; František Roubík – život a dílo* (fondy F. Teplý, F. Roubík); David HOLETON (HTF UK Praha): *Leopold Katz a jistebnický kancionál* (fond ČAVU); Jaroslav HRDLÍČKA (HTF UK Praha, Společnost přátel V. Kybala): *Gollova škola a V. Kybal* (fond J. Glücklich); Pavel JANDOUREK: *O. Březina a česká indologie* (fond V. Lesný); Martina JERÁNKOVÁ (FF UK Praha): *Osobnost prof. J. Emlera* (fond J. Emler); Jiří JÍLEK (FF UP Olomouc): *František Graus a tzv. Maketa* (fond Historický ústav ČSAV); Bohumil JIROUŠEK (VCDV ÚSD AV ČR a UK): *Josef Macek* (fond J. Macek); Petr KALETA (Masarykův ústav AV ČR): *Adolf Černý a Lužičtí Srbové* (fond A. Černý); Zdeňka KOHOUTOVÁ (MFF UK Praha): *Život a dílo Vladimíra Kořínka* (fond V. Kořínek); Helena KOKEŠOVÁ (Masarykův ústav AV ČR): *Osobnost Eduarda Alberta* (fond. A. Jirásek); Petr KOPÁČEK (FF UK Praha): *Karel Prášek – agrární politik* (fond C. Horáček); Jiří KŘEŠŤAN (SÚA Praha): *Zdeněk Nejedlý* (fond Z. Nejedlý); Tomáš KUDRNA: *Otto Wichterle* (fond O. Wichterle); Bohumír KURZ: *Josef Janko, rodopis* (fondy ČAVU, KČSN); Petr LANDR (Ústav historických věd PedF univerzity H. Králové): *J. V. Šimák* (fond J. V. Šimák); Daniel MAYER (Elektrotechnická fakulta ZČU Plzeň): *Život a dílo prof. Jana Bašty a prof. Viléma Batky* (fondy Ústav pro elektrotechniku ČSAV, J. Bašta); Miloš MINAŘIK:

Johanes Urzidil a výtvarné umění. Prof. Dr. Emil Utitz (fond E. Utitz); Helena PAVLIČIKOVÁ (PedF JČU Č. Budějovice): *Život a dílo Josefa Velenovského* (fond J. Velenovský); Václav PETRBOK (ÚČL AV ČR Praha): *A. V. Kraus* (fond A. V. Kraus); Zdeněk PŘIBYL (PF UK Praha): *Prof. JUDr. Bohuš Tomsa, život a dílo* (fondy O. Sommer, E. Svoboda, Fr. Krejčí, A. Hobza, J. Král, J.V. Šimák); Daniela ŘEPOVÁ (FSV UK Praha): *Emil Utitz* (fondy Filosofický ústav ČSAV, E. Utitz); Petra SEDLÁČKOVÁ (FF UK Praha): *Václav Chaloupecký na Slovensku* (fondy V. Chaloupecký, J. Glücklich); Milada SEKYRKOVÁ (VCDV ÚSD AV ČR a UK): *Otakar Odložilík* (fond O. Odložilík); Dušan STRAŇÁK (Slovenské rozhľady a ES Právnické fakulty UK Praha): *Korespondence prof. Tomsy a prof. Sommera* (fondy O. Sommer, J.V. Šimák, E. Svoboda, Fr. Krejčí, A. Hobza, Jos. Král); Helena ŠEBESTOVÁ (LA PNP Praha): *Anna Vavroušková* (fond A. Vavroušková); Zdeněk ŠIMEČEK: *Josef Dobrovský a Herrmann z Herrmansdorfu* (fond KČSN); Vanda TALAŠOVÁ (Mendelova zemědělská a lesnická universita v Brně/Břeclavi): *Zdeněk Wirth, barokní zahrady* (fondy V. Birnbaum, V. Chaloupecký); Jitka ZABLOUDILOVÁ (HiÚ AV ČR): *Jaroslav Werstadt a jeho vztahy s Rudolfem Medkem* (fondy J. Werstadt, L. Brtnický, B. Vavroušek, J. V. Šimák, O. Sommer)

II. Instituce ve vědě a kultuře

Jiří BERAN: *Vznik ČSAV, institucionalizace české vědy* (fondy VI. a VIII. sekce ČSAV, Filosofický ústav ČSAV, Vládní komise pro vybudování ČSAV, J. Böhm, M.A. Valouch, Z. Nejedlý); Jana BIERZOVÁ (FF UK Praha): *Ústav experimentální medicíny v 80. letech; politický vliv režimu na vědu* (fond Sbirka základních dokumentů pracovišť ČSAV); Svatava DVOŘÁČKOVÁ (FHS UK Praha): *Výroční zprávy Nadání J., M. a Z. Hlávkových* (fond ČAVU); Roman FERSTL (VCDV ÚSD AV ČR a UK): *Historický ústav ČSAV za vedení J. Macka* (fond HiÚ ČSAV); Petra JEBAVÁ (FF UK Praha): *Gesellschaft zur Förderung deutscher Wissenschaft, Kunst und Literatur in Böhmen* (fond NA); Arnošt KOTYK (Fyziologický ústav AV ČR): *Vznik Fyziologického ústavu* (fond I. Málek); Miroslav KUNŠTÁT (FSV UK Praha, Katedra německých a rakouských studií): *Československo-rakouská komise historiků a její předchůdci* (fond Historický ústav ČSAV); Jana MANDLEROVÁ: *Národohospodářský ústav* (fond Národohospodářský ústav při ČAVU); Tomáš PAVLIČEK: *Nadace Matěje Havelky a Zdeny Hlávkové ve fondech ČAVU* (fond ČAVU); Jaroslav PECKA (Centrum životního prostředí UK Praha): *Ekologická sekce Čs. Biologické společnosti při ČSAV* (fond Komise presidia ČSAV pro organizaci vědeckých společností ČSAV); Jiří POKORNÝ (Nadání J. M. a Z. Hlávkových): *Národohospodářský ústav* (fondy Národohospodářský ústav při ČAVU, ČAVU); Karel ŘEHÁK (Český komitét pro vědecké řízení Praha): *Historie řízení práce a ČSKO* (fondy Československý národní komitét pro vědeckou organizaci, MAP); Josef SCHWARZ: *MAP, literární soutěž 1944* (fond MAP); Eva STREIBLOVÁ (Mikrobiologický ústav AV ČR): *Výročí Akademie věd* (fond Biologický ústav ČSAV); Marcela Suchomelová (Etnologický ústav AV ČR): *Dějiny Etnologického ústavu* (fondy ČAVU, Ústavu etnografie a folkloristiky ČSAV); Emilie TĚŠINSKÁ (VCDV ÚSD AV ČR a UK): *Spolek Lotos, Jarmila Petrová a BiÚ ČSAV, Ústřední ústav fyzikální* (fondy Lotos, Gesellschaft zur Förderung deutscher Wissenschaft, Kunst und Literatur in Böhmen, Ústřední ústav fyzikální, Biologický ústav ČSAV, J. Heyrovský);

III. Dějiny vědeckých oborů, dějiny vědy obecně, filosofie a věda

Kateřina BLÁHOVÁ (Ústav pro českou literaturu AV ČR): *Česká historická věda přelomu 19. a 20. století* (fond A. V. Kraus); Thomas CAYET (European University Institute, Firenze): *Hnutí za mezinárodní vědeckou organizaci práce* (fondy MAP, S. Špaček); Josef HAUBELT (INHIGEO, UNSW Sydney): *Dějiny geologických věd – R. Kettner, J. Barvíř* (fond R. Kettner); Ota KONRÁD (IHS FSV UK Praha): *Universitní dějiny* (fondy Pražský lingvistický kroužek, Slovanský ústav, Sudetendeutsche Anstalt für Landes- und Volksforschung, Reichenberg, W. Weizsäcker, H. Zatschek); Andrea LUKÁŠOVÁ (Katedra matematiky PřF MU Brno): *Topologický seminář*

E. Čecha (osobní složky členů ČSAV, ČAVU, Ústředí vědeckých pracovníků, O. Jírovec, V. Jarník, B. Šternberk, M. A. Valouch, K. Kautský); Helena PAVLINCOVÁ (FF MU Brno): *Dějiny české filosofie* (fondy J. Velenovský, KČSN); Magdalena POKORNÁ (HiÚ AV ČR Praha): *Vědecké instituce a významné osobnosti vědy 19.–20. století* (fondy KČSN, Presidium ČSAV, osobní spisy členů ČSAV); Helena POLREICOVÁ (FF UK Praha): *Čs.–americké inženýrské vztahy 19. a 20. století* (fond S. Špaček); Lenka SUKOVÁ (Český egyptologický ústav FF UK Praha): *Počátky české egyptologie* (fond F. Lexa); Zdenko ZLATAR (University of Sydney) – Slavistika a Slovanský ústav 1918–1940 (fond Slovanský ústav)

IV. Německá věda v Čechách – osobnosti a instituce

Gertrude CEPL-KAUFMANN (Heinrich Heine Universität Düsseldorf): *August Sauer* (fond NA); Eva DOLEŽALOVÁ (Historický ústav AV ČR): *Heinz Zatschek* (fond H. Zatschek); Veronika HOFER (Institut für Geschichte, Universität Wien): *Korespondence P. Frank – A. Dratvová* (fond A. Dratvová); Tomáš KASPER (FF UK Praha): *Němečtí reformní učitelé v ČSR 1918–1933* (fond NA); Nina LOHMANN (Heinrich Heine Universität Düsseldorf): *Profesor Wilhelm Wostry a Verein für die Geschichte der Deutschen in Böhmen* (fondy W. Wostry, H. Zatschek, J. Bidlo, O. Odložilík); Jiří NĚMEC (HÚ FF MU Brno): *Eduard Winter a německé dějepisectví v českých zemích* (fondy H. Zatschek, W. Wostry, W. Weizsäcker); Wolf B. OERTER (České egyptologické centrum FF UK Praha): *Theodor Hopfner, Viktor Stegemann a další* (fondy NA, F. Lexa)

V. Problematika emigrace z Ruska, resp. SSSR, a jejich pobyt v Československu

Ljubov BĚLOŠEVSKÁ (Slovanský ústav AV ČR): *Ruská a ukrajinská emigrace v meziválečném Československu* (fond Slovanský ústav); Julie JANČÁRKOVÁ (Slovanský ústav AV ČR): *Ruská emigrace v meziválečném období* (fondy Slovanský ústav, Ústav teorie a dějin umění ČSAV); Ilja LEMEŠKIN (Ústav ruské literatury Ruské akademie věd, ÚSVS FF UK Praha): *A. D. Grigorjev – „Archangelské byliny a historické písně“* (fondy KČSN, Slovanský ústav, A. D. Grigorjev); Naďa MATĚJKOVÁ (Slovanský ústav AV ČR Praha): *Ukrajinská meziválečná emigrace v ČSR* (fondy Slovanský ústav, Pražský lingvistický kroužek, I. Horbaczewski, J. Horák).

VI. Různé – dějiny obecně, kulturní otázky

Jaroslav ČECHURA (ANM Praha): *Rok 1609* (fond J. Glücklich); Ludvík ČERNÝ: *Dokumentace k zámku Jirny* (fond Základní knihovna – Ústředí vědeckých informací ČSAV); Ewa DZIURZYŃSKA (Archiwum nauki PAN i PAU, Krakow): *Kulturní a vědecké kontakty mezi Čechami a Haličí v 19. a 20. století* (fondy Orientální ústav, J. Rypka, B. Hrozný, V. Lesný); Miloslava ERBENOVÁ (Advokátní kancelář JUDr. L. Černý, Praha): *Zámek Jirny* (fond Základní knihovna – Ústředí vědeckých informací ČSAV); Eagle GLASSHEIM (Princeton University): *Osidlování pohraničí* (fond Komise presidia ČSAV pro otázky životního prostředí); Aleš HÁJEK (Správa CHKO Broumovsko): *Fytocenologické snímky prof. J. Kliky* (fond J. Klika); Jitka JANEČKOVÁ (KPVH AS FF UK Praha): *Dějiny Chodů* (fond F. Roubík); Eva KOLÁŘOVÁ: *Zařízení třeboňského kostela* (fond F. Mareš); Josef KOLLMANN: *Edice Documenta Bohemica a J. Polišínský* (fondy Nakladatelství ČSAV – Academia, Historický ústav ČSAV); Antonín KOPKA: *Místopisné vazby významných českých kulturních osobností* (fond ČAVU); Petr KOVÁŘ (FF UK Praha): *Vývoj počítačů v Československu* (fondy Presidium ČSAV, Řízení a správa, Ústav teorie informace a automatizace ČSAV); Marek KREJČÍ: *Kultura a věda 1900–1950* (fondy ČAVU, G. Friedrich, J. Goll, V. Birnbaum, E. Dostál, V. Novotný, V. Chaloupecký, J. V. Šimák, J. Bidlo); Markéta LHOTOVÁ (Severočeské muzeum v Liberci): *Židé v Libereckém kraji* (fond Sudetendeutsche Anstalt für Landes- und Volksforschung, Reichenberg); Miloslava MELANOVÁ (PedF TU Liberec): *Dějiny Liberce* (fond Sudetendeutsche Anstalt für Landes- und Volksforschung, Reichenberg); Irena MRÓWKA

(Archiwum nauki PAN i PAU, Krakov): *Kulturní a vědecké kontakty mezi Čechami a Haličí v 19. a 20. století* (fondy ČAVU, K. Kadlec); Eva SKALÁKOVÁ (Knihovna AV ČR): *Okolnosti vyřazování knih v 70. letech* (fond Základní knihovna – Ústředí vědeckých informací ČSAV); Markéta SVOBODOVÁ (ÚDU AV ČR): *Čeští a slovenští studenti na Bauhausu* (fond NA); Martin ŠÁMAL: *Kostel sv. Havla ve Zbraslavi* (fondy ČAVU, Státní archeologický ústav, V. Birnbaum).

Fondy využité badateli v roce 2003

Osobní fondy:

J. Bašta, J. Bidlo, V. Birnbaum, J. Böhm, L. Brtnický, A. Černý, E. Dostál, A. Dratvová, J. Emler, G. Friedrich, J. Glücklich, J. Goll, A. D. Grigorjev, M. Hašek, K. Henner, J. Heyrovský, A. Hobza, C. Horáček, J. Horák, I. Horbaczewski, B. Hrozný, V. Chaloupecký, V. Jarník, A. Jirásek, O. Jírovec, K. Kadlec, K. Kautský, R. Kettner, J. Klika, V. Kořínek, Jos. Král, A. V. Kraus, F. Krejčí, V. Lesný, F. Lexa, J. Macek, I. Málek, F. Mareš, B. Mendl, Z. Nejedlý, V. Novotný, L. Niederle, O. Odložilík, F. Roubík, J. Rypka, O. Sommer, E. Svoboda, J. V. Šimák, S. Špaček, B. Šternberk, F. Teplý, E. Utitz, M. A. Valouch, B. Vavroušek, A. Vavroušková, J. Velenovský, W. Weizsäcker, J. Werstadt, O. Wichterle, W. Wostry, H. Zatschek.

Fondy institucionální:

Předchůdci

Česká akademie věd a umění, Československý národní komitét pro vědeckou organizaci, Gesellschaft zur Förderung deutscher Wissenschaft, Kunst und Literatur in Böhmen, Královská česká společnost nauk, Lotos, Masarykova akademie práce, Národohospodářský ústav, Orientální ústav, Pražský lingvistický kroužek, Slovanský ústav, Státní archeologický ústav, Sudetendeutsche Anstalt für Landes- und Volksforschung, Reichenberg, Ústředí vědeckých pracovníků při ČSNRB, Ústřední ústav fyzikální

ČSAV

Vládní komise pro vybudování ČSAV, Presidium ČSAV, VI. sekce ČSAV
VIII. sekce ČSAV, Řízení a správa ČSAV, Komise presidia ČSAV pro organizaci vědeckých společností ČSAV, Komise presidia ČSAV pro otázky životního prostředí, Academia, nakladatelství ČSAV, Biologický ústav ČSAV, Filosofický ústav ČSAV, Historický ústav ČSAV, Ústav pro elektrotechniku ČSAV, Ústav pro etnografii a folkloristiku ČSAV, Ústav teorie a dějin umění ČSAV, Ústav teorie informace a automatizace ČSAV, Základní knihovna – Ústředí vědeckých informací ČSAV, Sběrka základních dokumentů pracovišť ČSAV, sbírka Osobní složky členů ČSAV.